

на опитен любовник и прелъстител вече на я дразни. Напротив. Тя е толкова покварена, че дебне тялото му като „хищна пантера“³². Тази някога толкова топла и човечна Ирина сега се е превърнала в сладострастна и студена егоистка, която се грижи единствено за собствените си удоволствия.

* * *

Димов издига в култ красотата. Една красота, която мъчи, която внася дисонанс в душата на мъжа, защото носи очарованието на порока. Неговите жени са гибелни, защото са порочни: и Елена Петрашева, и Адриана, и Фани Хорн. „Нежна като ангел или зла като фурия, тя (Елена - бел. моя, Л. Г.) си оставаше все тъй неизменно красива.“ Затова Бенц изпитва „безумен порив да сложи устните си върху това прекрасно матово чело, излъчващо най-съблазнителна женственост“³³. Затова ѝ се възхищава дори в момент, когато би трябвало да я презира. Не можем да не се съгласим с Екатерина Иванова, която в книгата си Димитър Димов Автор, Време и герои“ пише, че жената в произведенията на Димов е „такава, каквато се е утвърдила... в годините на юношеството и ранната му младост - ... властна и коварна, с непреодолима физическа и духовна притегателност, сееща гибел около себе си.“³⁴ Жената - с а м к а . Но наистина ли е така? Само на пръв поглед. Защото и в по-ранните романи на Димов („Поручик Бенц“ и „Роман без заглавие“) тези светски жени се отличават много от салонните дами на Протич и Д. Шишманов. Пък и на Стаматов. Димовите светски лъвци са х е т е р и . И Елена Петрашева, и Адриана, въпреки че не са професионални интелектуалки, светят с интелектуален блясък и остроумие. Да не говорим за интелекта и образоваността на Фани Хорн - нейните спорове с отец Оливарес по повод Хегел или споровете ѝ с Ередиа за същността на християнството и католицизма, за историята и практиката на йезуитския орден, са истински философски диспути. Ирина също води интелектуални разговори с фон Гайер и е негов достоен опонент в полемиката им за немския дух и неговата „световна мисия“. Но тези умни жени, които владеят до съвършенство древното изкуство на диалога, са и почитателки на красотата, в частност - на м ъ ж к а т а красота. Какво поражавя Фани Хорн най-напред у Ередиа? - Ето какво: „Първото нещо, с което поражаваше това лице, бе красотата. То бе някак смушаващо, греховно, почти кошмарно красиво, за да бъде лице на монах или свещеник. От фините очертания на веждите, на носа, на устните му лъхаше безстрастна замечтаност и спокойствието на езически